herpy

ŻABY

Milk Frog

Trachycephalus typhonius

Trachycephalus typhonius to duża, nocna rzekotka o guzkowatej skórze i złotej obwódce wokół oczu. Występuje na ogromnym obszarze od Ameryki Środkowej po północną Argentynę, od lasu deszczowego po sawannę i ogrody. Skóra wydziela biały sekret, który podrażnia błony śluzowe, a doświadczeń z utrzymaniem tego gatunku jest niewiele.

Rodzina: Hylidae Dawna nazwa: *Phrynohyas venulosa* **Słabe toksyny skórne**

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**6-8 cm** długość od pyska do kloaki
Długość życia	**8-10 lat**
Aktywność	**W nocy**
Tryb życia	**Nadrzewny**
Środowisko	**Sawanna, suchy las i las deszczowy**
Toksyny skórne	**Słabe** Umyj ręce po kontakcie i trzymaj palce z dala od oczu i ust
Trudność	**Średnio zaawansowany**

HODOWLA

Min. terrarium	**60 × 40 × 60 cm** D × S × W dla 2 dorosłych osobników
Temperatura w dzień	**24-28 °C**
Temperatura w nocy	**18-22 °C**
Wilgotność	**60-90%**
Woda	**Miska z wodą**
UVB	**Zalecane** Strefa Fergusona 2
Pokarm	**Owady**
Utrzymanie	**Pojedynczo, w parach lub w grupach**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Rozwój	**Kijanki w wodzie**
Miejsce składania jaj	**W wodzie**
Liczba jaj w zniesieniu	**100-1 500**
Czas do wyklucia	**1-2 dni**
Okres larwalny	**21-75 dni** od wyklucia do metamorfozy
Pokarm larw	**Glony i rośliny i gotowa karma**
Opieka nad potomstwem	**Brak**

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Niewymieniony**
IUCN	**Najmniejszej troski (LC)**

O gatunku

Trachycephalus typhonius to krępo zbudowana rzekotka z dużymi oczami, eliptycznymi źrenicami i złotą obwódką wokół oczu. Barwa ciała jest bardzo zmienna, ale grzbiet jest często szary lub jasnobrązowy, z brązowymi plamami obrzeżonymi czernią. Brzuch jest jasny i bez rysunku, a skóra jest ziarnista, pokryta gruczołami. Samice są większe od samców. Gatunek osiąga do około 8 cm od czubka pyska do kloaki, a samce mają 6-7 cm. Masa ciała nie jest znana.

Taksonomia wciąż się zmienia. Gatunek został opisany przez Linneusza w 1758 roku jako *Rana typhonia*, ale przez wiele lat funkcjonował pod nazwą *Phrynohyas venulosa*, a później *Trachycephalus venulosus*, zanim rodzaje zostały połączone. To, co dawniej uznawano za *T. typhonius*, pod względem genetycznym obejmuje kilka gatunków. Populacje z zachodniego

Ekwadoru oraz z Amazonii w Ekwadorze i Peru zostały wyodrębnione jako *Trachycephalus quadrangulum* i *Trachycephalus macrotis*, a samice *T. macrotis* mogą przekraczać 10 cm. Granice między gatunkami nie są ostatecznie ustalone, dlatego nie wiadomo, do którego z nich należy zwierzę oferowane w handlu.

Trucizna w skórze: skóra wydziela biały, lepki sekret, który silnie podrażnia błony śluzowe i może powodować ból oraz zapalenie oczu. Żaba wydziela go w dużych ilościach, gdy jest niepokojona lub brana na ręce, a sekret jest toksyczny dla komórek. Trucizna powstaje we własnych gruczołach skórnych żaby. Zwykły kontakt ze skórą nie powoduje żadnych znanych niebezpiecznych skutków, a toksyczność skóry uważa się za łagodną: dotykaj żaby tylko wtedy, gdy to konieczne, używaj rękawiczek lub szklanki, trzymaj ręce z dala od oczu i ust i dokładnie myj je po kontakcie.

Długość życia w niewoli nie jest znana. Podane w specyfikacji 8-10 lat zapożyczono od pokrewnego gatunku *Trachycephalus resinifictrix*, który dożywa w niewoli co najmniej 8 lat.

Występowanie i środowisko

Trachycephalus typhonius ma jeden z największych zasięgów występowania wśród amerykańskich rzekotek. Spotyka się go od Meksyku przez Belize, Gwatemalę, Honduras, Salwador, Nikaraguę, Kostarykę i Panamę po Kolumbię i Wenezuelę, na Trynidadzie i Tobago, w Gujanie, Surinamie i Gujanie Francuskiej, a dalej przez Brazylię i Boliwię po Paragwaj i północną Argentynę. Większość zarejestrowanych stanowisk pochodzi z Brazylii, Kolumbii i Meksyku.

Zasięg przedstawiono według obecnego ujęcia gatunku. Stanowiska z Ekwadoru i Peru nie zostały uwzględnione, ponieważ zwierzęta stamtąd są obecnie przypisywane do innych gatunków. Gatunek ma status najmniejszej troski (LC).

> **Naturalny zasięg:** Meksyk, Belize, Gwatemala, Honduras, Salwador, Nikaragua, Kostaryka, Panama, Kolumbia, Wenezuela, Trynidad i Tobago, Gujana, Surinam, Gujana Francuska, Brazylia, Boliwia, Paragwaj i Argentyna.

ŚRODOWISKO

Trachycephalus typhonius jest bardzo przystosowalny i występuje zarówno w suchych, jak i wilgotnych lasach tropikalnych i subtropikalnych, w zaroślach i suchych trawiastych terenach nizinnych, nad rzekami, jeziorami i bagnami oraz w krajobrazie rolniczym, takim jak pola, pastwiska, plantacje, ogrody i miasta. Radzi sobie także w silnie zniszczonym lesie. Żaba jest nocna i przesiaduje na gałęziach oraz w gęstej roślinności.

Kijanki żyją w zbiornikach wodnych i spiętrzonych stawach o głębokości 50-80 cm, z krzewiastą roślinnością wzdłuż brzegu, w północno-wschodniej Brazylii w porze deszczowej. Temperatura i wilgotność powietrza w miejscach występowania nie były mierzone, dlatego wartości dotyczące utrzymania podane poniżej opierają się na pokrewnych rzekotkach.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja Czytaj więcej: Odchów kijanek

Hodowla

TERRARIUM

Utrzymanie *Trachycephalus typhonius* opiera się na blisko spokrewnionym gatunku *Trachycephalus resinifictrix*, który jest podobnie dużą, nocną rzekotką. Terrarium o wymiarach 60 × 40 × 60 cm (długość × szerokość × wysokość) wystarcza dla pary dorosłych zwierząt. Gatunek dużo się wspina, więc wysokość liczy się bardziej niż powierzchnia dna. Zastosuj szczelną siatkową pokrywę zapewniającą dobrą wentylację i zabezpieczającą przed ucieczką, a tło umieść na wszystkich ścianach poza przednią, aby zwierzęta czuły się bezpiecznie.

Wyposaż terrarium w grube gałęzie, korzenie, puste rury korkowe i bambusowe pręty. Żaba śpi w dzień w ukryciu, a kryjówki powinny znajdować się wysoko, nie na dnie. Żywe rośliny muszą być odporne i wielkolistne, np. *Philodendron* i większe bromelie. Sztuczne rośliny sprawdzają się równie dobrze.

Podłożem może być wilgotny ręcznik papierowy, włókno kokosowe lub sphagnum na warstwie drenażowej, można też zrezygnować z podłoża i po prostu spłukiwać terrarium wodą. Unikaj żwiru i małych kawałków kory, które żaba może połknąć, chwytając pokarm. Młode najlepiej trzymać w mniejszym, bardziej przejrzystym terrarium o prostym wyposażeniu, aby łatwo je obserwować.

TEMPERATURA

Utrzymuj w terrarium 24-28 °C w dzień i 18-22 °C w nocy. Nie stosuje się zimowania.

Żaba toleruje krótkotrwałe odchylenia, ale temperatura nie powinna przez dłuższy czas przekraczać 30 °C. Niewielka część terrarium może być nieco cieplejsza niż reszta, aby zwierzę mogło samo wybrać. Jeśli pomieszczenie trzeba ogrzewać, w dzień można użyć słabej żarówki umieszczonej nad siatkową pokrywą, a w razie potrzeby w nocy żarówki na podczerwień. Mierz temperaturę rzetelnym termometrem zarówno wysoko, jak i nisko w terrarium.

WILGOTNOŚĆ I ZRASZANIE

Wilgotność powietrza powinna wynosić 60-90 %, ze wzrostem po zraszaniu. Gatunek występuje także w suchych biotopach i jest odporny, więc powietrze nie musi być przez cały czas nasycone wilgocią. Zraszaj terrarium raz dziennie, najlepiej wieczorem, gdy żaba się budzi, i pozwól, by w ciągu dnia nieco przeschło, co ogranicza rozwój grzybów i bakterii.

Do zraszania używaj wody z kranu pozbawionej chloru, deszczówki lub wody z odwróconej osmozy. Żaba często budzi się od zraszania i wychodzi, by pić i polować. Jeśli powietrze stoi albo wilgotność stale przekracza 90 %, rośnie ryzyko zakażeń skóry. Kontroluj wilgotność higrometrem.

WODA I JAKOŚĆ WODY

Postaw w terrarium dużą, stabilną miskę z wodą. Miska powinna być na tyle duża, by żaba mogła w niej siedzieć, a woda płytka, aby zwierzę łatwo z niej wyszło. W naturze rodzaj rozmnaża się w wypełnionych wodą zagłębieniach i zbiornikach, a miska je odtwarza. Wystarczy głębokość kilku centymetrów.

Wymieniaj wodę codziennie. Wodę z kranu trzeba uzdatnić preparatem usuwającym chlor, chloraminy i metale ciężkie albo użyć deszczówki lub wody z odwróconej osmozy. Płazy wchłaniają wodę i substancje przez skórę, dlatego nigdy nie używaj mydła ani środków czyszczących do miski i wyposażenia. Myj gorącą wodą, a odchody i martwe zwierzęta karmowe usuwaj codziennie. Całe terrarium należy opróżnić i dokładnie wypłukać co kilka tygodni.

Czytaj więcej: Zwierzęta karmowe: utrzymanie i hodowla

OŚWIETLENIE I UVB

Zapewnij 10-12 godzin światła dziennie, przede wszystkim dla roślin. Żaba śpi w dzień i jest najaktywniejsza w ciemności, więc nie potrzebuje silnego oświetlenia. Niski poziom UVB pomaga żabie wchłaniać wapń z pokarmu.

Użyj słabego źródła, odpowiadającego strefie 2 w skali Fergusona, nad siatkowaną częścią pokrywy, a nie za szkłem. Zapewnij dużo cienia i dobrych kryjówek, aby żaba mogła uciec przed światłem. Wymieniaj świetlówkę UVB zgodnie z zaleceniami producenta, zwykle po pół roku do roku, ponieważ jej skuteczność spada, mimo że nadal świeci.

Czytaj więcej: Światło i UVB Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy

ŻYWIENIE

Żaba zjada większość tego, co zdoła pokonać: świerszcze, muchy domowe, plujki, karaczany, robaki i inne owady. Świerszcze mogą stanowić większość diety, a pozostałe zwierzęta karmowe podaje się na zmianę. Zwierzę karmowe może być co najwyżej tak długie, jak szeroka jest głowa żaby. Młode jedzą bezskrzydłe muszki owocówki i małe świerszcze. Dorosłe chętnie biorą też większą zdobycz, ale karmienie małymi myszami jest niepotrzebne i prowadzi do otyłości.

Młode karmi się codziennie. Dorosłe dostają 3-8 zwierząt karmowych dwa do trzech razy w tygodniu. Podawaj pokarm tuż przed zgaszeniem światła lub wieczorem. Posypuj pokarm bezfosforowym preparatem wapniowym z witaminami A i D3: przy każdym karmieniu młodych i co drugim karmieniu dorosłych. Przed podaniem karm świerszcze owocami, warzywami i płatkami owsianymi.

Żaba jest żarłoczna, a zwierzęta karmione zbyt obficie szybko stają się otyłe. Dostosuj ilość do kształtu ciała. Żaba powinna mieć zaokrąglone, ale nie wzdęte ciało.

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Trachycephalus typhonius jest nocny i śpi w dzień w ukryciu, często wysoko, a aktywny staje się po zgaszeniu światła. Podobnie jak pokrewny *Trachycephalus resinifictrix* jest prawdopodobnie spokojny, mało płochliwy i w dzień nieco częściej widoczny niż inne rzekotki.

Gatunek można trzymać pojedynczo, parami lub w małej grupie w terrarium z dużą ilością miejsca i wieloma miejscami do siedzenia. Łącz tylko zwierzęta mniej więcej tej samej wielkości, ponieważ zjada wszystko, co zdoła połknąć, także mniejsze osobniki własnego gatunku. Samce głośno nawołują w okresie rozrodczym.

Żaby nie należy brać na ręce. Skóra jest wrażliwa na oleje i sole z ludzkiej skóry, a sekret skórny żaby podrażnia błony śluzowe. Jeśli trzeba przenieść żabę, użyj przezroczystego pojemnika albo mokrych, czystych rękawiczek.

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Samice są większe od samców, a samce nawołują, gdy są gotowe do rozrodu. To najpewniejsza cecha rozpoznawcza. Żaby prawdopodobnie osiągają dojrzałość płciową w pierwszym lub drugim roku życia, jak u pokrewnego *Trachycephalus resinifictrix*. Do rozrodu przeznaczaj wyłącznie w pełni dorosłe zwierzęta w dobrej kondycji.

GODY I KOPULACJA

Gatunek wychodzi i nawołuje po deszczu, a samce śpiewają z wody. Rozmnażanie *Trachycephalus typhonius* w niewoli jest prawie nieznane. U pokrewnego *Trachycephalus resinifictrix* część wodna w terrarium i znacznie podwyższona wilgotność powietrza wywołują nawoływanie i gody.

Można spróbować tego samego sposobu: okres z niewielkim zraszaniem i mniejszą ilością pokarmu, następnie codzienny deszcz z systemu zraszającego lub komory deszczowej, duża miska z wodą lub wypełnione wodą zagłębienie i dobre odżywianie. Jeśli w ciągu kilku tygodni nie przyniesie to efektu, wróć do zwykłej opieki i spróbuj ponownie. Spodziewaj się hałasu, ponieważ samce nawołują głośno.

JAJA I KIJANKI

Jaja są składane do wody. Zniesienie może liczyć 100-1 500 jaj; liczba ta pochodzi od pokrewnego *Trachycephalus resinifictrix*. Oznacza to, że nawet jedne udane gody mogą dać setki kijanek, więc przygotuj się na potrzebę miejsca i pracy. Nie ma opieki nad potomstwem.

Przenieś miskę lub pojemnik z jajami do osobnego akwarium, aby dorosłe osobniki ich nie niepokoiły. Jaja rozwijają się szybko i wykluwają się po 1-2 dobach. Kijanki są wszystkożerne i w naturze żywią się glonami, częściami roślin i drobnymi cząstkami. W niewoli można im raz dziennie podawać pokruszony pokarm dla ryb lub spirulinę, w takiej ilości, by większość została zjedzona w ciągu kilku godzin.

Trzymaj kijanki w przestronnym akwarium w temperaturze około 24-27 °C, z łagodnym ruchem wody i filtrem gąbkowym, a część wody wymieniaj kilka razy w tygodniu. Unikaj przegęszczenia. Kijanki niektórych gatunków zjadają jaja i mniejsze kijanki, więc jeśli któreś rosną znacznie większe od pozostałych, posortuj je według wielkości.

METAMORFOZA

Jaja wykluwają się po 1-2 dniach, a metamorfoza trwa 3-11 tygodni (21-75 dni) w zależności od temperatury. Obie wartości pochodzą od pokrewnego *Trachycephalus resinifictrix*. Późno w rozwoju, zanim wyrosną nogi, kijanki mają około 4 cm długości.

Gdy pojawiają się przednie kończyny, kijanka przestaje jeść, ponieważ jej pysk ulega przekształceniu. Przenieś ją wtedy do pojemnika z wodą o głębokości poniżej 3 cm i suchymi liśćmi, korkiem lub kawałkiem gałęzi wystającym ponad powierzchnię, aby się nie utopiła. Sprawdza się też pochylone akwarium z wodą na jednym końcu i lądem na drugim. Kijanki nie przeobrażają się wszystkie w tym samym czasie. Załóż na akwarium siatkę, ponieważ małe żaby od razu wspinają się po szkle.

ODCHÓW MŁODYCH

Świeżo przeobrażone młode przenieś do prostego zestawu z wilgotnym ręcznikiem papierowym, niską miską z wodą i kilkoma szerokolistnymi roślinami. Młode łatwo wysychają, więc utrzymuj je w wilgoci i zraszaj codziennie. Podłoże powinno być łatwe do czyszczenia, a małe grupy młodych tej samej wielkości dobrze sprawdzają się w mniejszym terrarium.

Gdy ogon zostanie wchłonięty, młode jedzą codziennie bezskrzydłe muszki owocówki i małe świerszcze. Posypuj pokarm wapniem i witaminami przy każdym karmieniu. Sortuj młode według wielkości, aby najmniejsze nie przegrywały konkurencji i aby największe nie zjadały najmniejszych. Przy zakupie młodych łatwiej utrzymać przy zdrowiu osobniki o długości 3 cm lub więcej niż świeżo przeobrażone.

Zdrowie i częste błędy

Trachycephalus typhonius ma te same typowe problemy, co pokrewne rzekotki w niewoli:

- Podrażnienie skóry i zapalenie oczu po kontakcie z sekretem skórnym żaby. Natychmiast przepłucz dużą ilością czystej wody i skonsultuj się z lekarzem, jeśli ból lub zaczerwienienie nie ustępują.
- Przesuszenie i zbyt wysoka temperatura. Objawy to ospałość, pomarszczona skóra i wyprostowane kończyny. Od razu

sprawdź termometr i higrometr.

- Otyłość z powodu zbyt obfitego i zbyt tłustego pokarmu. Podawaj zwykłe owady i nie pozwalaj żabie się utuczyć.
- Osłabienie kości z powodu zbyt małej ilości wapnia, D3 i UVB. Stosuj wapń i witaminy oraz zapewnij niskie UVB.
- Pasożyty i choroby zakaźne, takie jak grzyb chytrydowy, zwłaszcza u zwierząt odłowionych z natury. Kupuj zwierzęta z hodowli, jeśli są dostępne, poddawaj nowe zwierzęta kwarantannie i używaj oddzielnych akcesoriów.

Zdrowa żaba w dzień siedzi w górnej części terrarium, ma krępe, ale niewzdęte ciało, nieuszkodzoną skórę bez ran, opuchlizn i przebarwionych miejsc oraz dobry apetyt. Skonsultuj się z weterynarzem znającym się na płazach, jeśli żaba przestaje jeść, ma drgawki, rany, opuchlizny albo czerwonawe lub przypominające watę obszary na skórze, zwłaszcza na brzuchu i po wewnętrznej stronie tylnych kończyn.

Czytaj więcej: Kwarantanna i higiena Czytaj więcej: Zakup zwierząt: odchów, odłów i transport

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.